

تحول در روابط نظامی ایران و جمهوری آذربایجان با سفر صفر ابی اف به تهران

/خبرگزاری آران

خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان

ژنرال "صفر ابی اف" وزیر دفاع جمهوری آذربایجان دوشنبه 22 اسفند در سطح یک هیات بلندپایه دفاعی وارد تهران شد. طبق گزارش ها وزیر دفاع جمهوری آذربایجان در مدت اقامت خود در تهران با مقامات بلند پایه سیاسی - دفاعی جمهوری اسلامی ایران دیدار و پیرامون مسائل دو جانبه منطقه ای و بین المللی مذاکره و گفتگو خواهد کرد.

در این راستا دور اول مذاکرات ژنرال "صفر ابی اف" - وزیر دفاع جمهوری آذربایجان - با سردار احمد وحیدی - وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایران - برگزار شد.

شایان ذکر است که خبرگزاری "آپا" جمهوری آذربایجان در اواخر سال گذشته میلادی اعلام کرده بود که ژنرال "صفر ابی اف" وزیر دفاع جمهوری آذربایجان در اوایل سال 2012 به ایران سفر می کند.

این سفر در چارچوب دیدارهای دوره ای وزیران دفاع دو کشور و با هدف گفت و گو و تبادل نظر با مقامهای بلندپایه جمهوری اسلامی ایران صورت می گیرد. در همین چارچوب، سردار احمد وحیدی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مهرماه گذشته از باکو دیدن کرده بود.

مسائل تنش زا

اساسا روابط ایران و جمهوری آذربایجان به عنوان دو کشور همسایه با ۶۱۰ کیلومتر مرز زمینی در یکی دوسال اخیر دچار تنش بوده است. وزارت خارجه ایران ماه گذشته هم سفیر جمهوری آذربایجان را احضار و مراتب اعتراض خود را نسبت به آنچه که "اقدامات غیر دوستانه" آن کشور می خواند به وی ابلاغ کرد.

موضوع اصلی این اعتراض تردد برخی از تروریست های مرتبط با ترور دانشمندان هسته ای ایران به جمهوری آذربایجان و برخورداری از برخی تسهیلات در آن کشور برای عزیمت به تل آویو و همکاری با شبکه های جاسوسی رژیم صهیونیستی بود.

در جریان احضار سفیر جمهوری آذربایجان به وزارت امور خارجه ایران، این کشور همچنین به "رفتار نامناسب جمهوری آذربایجان با نمایندگان نهادهای جمهوری اسلامی در آن کشور، تبلیغات ضد ایرانی روزمره رسانه ای و همچنین توقیف کامیون های باری ایرانی در مسیر آستارا & ndash; باکو" به شدت اعتراض کرده است.

در ماه های اخیر، نماینده صدواسیمای جمهوری اسلامی در فرودگاه باکو از این کشور اخراج و راهی ایران شد. در تازه ترین نشانه تنش میان دو کشور، برخی از نمایندگان پارلمان جمهوری آذربایجان از حزب حاکم، با انتقاد از سیاست های ایران، خواهان تغییر نام کشورشان و اضافه کردن عنوان "شمالی" به جمهوری آذربایجان شده اند.

دو کشور هم چنین بر سر تعیین حدود مرز آبی در دریای خزر و بهره برداری از منابع کف دریا نیز اختلافاتی دارند.

ایران اعلام کرده که سازمان اطلاعاتی اسرائیل (موساد) از خاک جمهوری آذربایجان علیه ایران فعالیت می کند و وزارت خارجه ایران خواستار پایان دادن به این فعالیت های جمهوری آذربایجان شده است.

شایان ذکر است که روزنامه صهیونیستی هاآرتس نیز چندی قبل از وجود یکی از پایگاه های پیشرفته سرویس جاسوسی رژیم صهیونیستی (موساد) در خاک جمهوری آذربایجان خبر داد و اعلام کرد که ده ها تن از جاسوس های موساد در فضایی آرام در این کشور مشغول فعالیت هستند.

روزنامه تایمز نیز در گزارشی با یکی از مزدوران موساد در جمهوری آذربایجان به نام شیمون و دیگر منابع بلندپایه مصاحبه کرد. این مزدور موساد عنوان کرد که ده ها تن از مزدوران موساد در آذربایجان با آزادی کامل فعالیت می کنند. شیمون هم چنین تاکید کرد: تعداد نیروهای موساد در جمهوری آذربایجان در سال گذشته افزایش یافته است.

منابع آگاه دیگر نیز اعلام کردند که آمریکا دو پایگاه اطلاعاتی در شمال و جنوب جمهوری آذربایجان به وجود آورده است.

با این همه یکی از مقامات بلند پایه جمهوری آذربایجان ادعا کرد این جمهوری هرگز اجازه نمی دهد از خاکش بر ضد ایران استفاده شود.

"علی حسن اف" مشاور رئیس جمهوری آذربایجان شنبه 20 اسفند در مصاحبه تلویزیونی گفت: استفاده از خاک جمهوری آذربایجان ضد ایران قابل قبول نیست.

وی افزود: جمهوری آذربایجان روابط داخلی و خارجی را طبق منافع خود بنا می نهد. "حسن اف" با اشاره به وعده مشابه خود در دسامبر گذشته تاکید کرد: این جمهوری بارها این اظهارات را عنوان کرده است.

تحلیگران مسائل منطقه قفقاز ، در کنار مواضع مشترک جمهوری آذربایجان و ترکمنستان در رابطه با مساله رژیم حقوقی دریای خزر، هژمونی غرب و آمریکا در دو کشور منطقه قفقاز یعنی آذربایجان و گرجستان و زیر فشار قرار گرفتن ایران از این طریق ، اقدامات تحریک آمیز و غیر دوستانه دولت آذربایجان ویژه اقدامات ضد اسلامی آن مانند بستن مساجد و منع حجاب و نیز حجم بالای مرادوات میان رژیم صهیونیستی و جمهوری آذربایجان در کنار تجهیز نظامی جمهوری آذربایجان توسط رژیم صهیونیستی را از علل تشدید تنش بین ایران و آذربایجان تلقی می کنند.

مساله قرارداد نظامی آذربایجان و اسرائیل

بنا بر گزارش ها، رژیم صهیونیستی و جمهوری آذربایجان یک قرارداد نظامی کلان منعقد کرده اند. در این راستا مقامات نظامی این رژیم خبر از امضای یک قرارداد نظامی به ارزش یک میلیارد و ششصد میلیون دلار با جمهوری آذربایجان می دهند.

این قرارداد شامل فروش هواپیماهای بدون سرنشین، سامانه های موشکی ضد هوایی به همراه سامانه های پدافند موشکی ساخت "صنایع هوافضایی رژیم صهیونیستی" (IAI) به جمهوری آذربایجان است.

این شرکت یکی از بزرگ ترین کمپانی های نظامی رژیم صهیونیستی است که در صادرات تسلیحات پیشرفته نقش مهمی دارد.

این در حالی است که جمهوری آذربایجان هنوز این قرارداد نظامی را به صورت رسمی تایید نکرده است. معامله این شرکت با جمهوری آذربایجان به لحاظ سیاسی حساس تلقی می شود، چون بدین ترتیب یک کشور همسایه ایران به کمک رژیم صهیونیستی که دشمن بزرگ ایران محسوب می شود، مجهز به فناوری تسلیحاتی بسیار پیشرفته خواهد شد.

رژیم صهیونیستی پیش از این نیز به جمهوری آذربایجان تسلیحات نظامی فروخته است. اما با توجه به ناآرامی ها و کشمکش های موجود در منطقه و گمانه زنی هایی که در مورد وقوع احتمالی جنگ با ایران می شود، فروش تسلیحات به کشور همسایه ایران در این برهه از حساسیت ویژه ای برخوردار است.

دانی یاتوم، رئیس پیشین سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی درباره امضای قرارداد نظامی میان این رژیم و آذربایجان در این برهه زمانی، اظهار داشته است که همزمانی امضای این قرارداد نظامی با افزایش تنش در روابط تهران-باکو به احتمال زیاد تصادفی است، زیرا این قراردادها معمولاً برای عملیاتی شدن نیاز به زمان طولانی دارد.

به گفته وی، رژیم صهیونیستی باید فروش سلاح به کشورهای دوست را ادامه دهد و اگر این اقدام برای رویارویی با چالش ایران به ما کمک کند، این خود یک پیشرفت مضاعف به شمار می آید.

دیدگاه آذربایجانی

شاهین عباس اف، تحلیل گر و روزنامه نگار آذربایجانی، در تحلیلی از تازه ترین تحولات در مناسبات ایران و جمهوری آذربایجان می نویسد: «همزمان با تشدید فشارهای بین المللی و افزایش تنش

بین ایران و جامعه بین المللی، بسیاری از صاحب نظران در جمهوری آذربایجان از حکومت این کشور می خواهند تا مناسبات و همکاری های خود را با اسرائیل و ساختارهای امنیتی کشورهای غربی گسترش دهد.»

دولت آذربایجان تاکنون دقیقاً اعلام نکرده است که واکنش این کشور در مقابل افزایش تنش بین غرب و ایران چه خواهد بود، اما بازداشت های اخیر در جمهوری آذربایجان نشان می دهد که دولت الهام علی یف در حال شناسایی و سرکوب محافل و گروه هایی است که از نظر این کشور حامل نفوذ یا مرتبط با جمهوری اسلامی ایران هستند.

در سال های اخیر برخلاف تمام کشورهای مسلمان دیگر مناسبات جمهوری آذربایجان با اسرائیل رو به گسترش بوده و عرصه هایی نظیر ارتباطات، فروش تسلیحات و فناوری و تجهیزات مربوط به صنعت نفت را شامل می شود. چندی قبل ابعاد دیگری از مناسبات آذربایجان و رژیم صهیونیستی علنی شد و روزنامه تایمز چاپ لندن گزارش داد که موساد، سازمان جاسوسی اسرائیل، در جمهوری آذربایجان حضور گسترده ای دارد و هدف اصلی آن جمع آوری اطلاعات از ایران است. به گفته کارشناسان، اسرائیل به شدت در تلاش است تا اتحاد خود با کشورهای این منطقه را در گرماگرم رویکردهای خصمانه نسبت به خود، محکم تر سازد.

جمع بندی:

افزایش روابط رژیم صهیونیستی و جمهوری آذربایجان یکی از عوامل موثر در سردی روابط بین ایران و جمهوری آذربایجان در ماه های اخیر بوده است.

از آنجا که ایران، روابط این رژیم و جمهوری آذربایجان را تهدیدی راهبردی تلقی می کند، لذا افزایش روابط این دو بویژه در ابعاد نظامی، امنیتی و اطلاعاتی را تهدیدی دائمی برای خود و یکی از موانع اصلی عدم بهبود روابط خود با جمهوری آذربایجان می داند.

در مقابل، دولت جمهوری آذربایجان با تاکید بر محور تهران - مسکو - ایروان در سیاست خارجی ایران، به این مطلب اشاره دارد که ایران با کشور ارمنستان که 20 درصد خاک کشور جمهوری آذربایجان را تصرف کرده است دارای روابط خوبی است، بنابراین نمی تواند به روابط حسنه این کشور با رژیم صهیونیستی و آمریکا ابراداری وارد سازد.

در واقع سران جمهوری آذربایجان با بهانه قرار دادن روابط ایران و ارمنستان آن را به مثابه دلیلی برای گسترش روابط با رژیم صهیونیستی قلمداد می کنند، در حالی که رژیم صهیونیستی به عنوان یک عنصر فراق منطقه ای صرفاً با هدف گسترش نفوذ در جمهوری آذربایجان و اقدامات خصمانه علیه ایران به توسعه روابط با این کشور پرداخته و مسلماً این گونه روابط با توجه به این که امنیت ملی و منافع ملی ایران را تهدید می کند مورد قبول کشورمان نمی باشد.

مقامات آذربایجانی خود بخوبی به این مساله واقفند که هدف اصلی رژیم صهیونیستی از برقراری روابط نزدیک سیاسی، نظامی و امنیتی با جمهوری آذربایجان در واقع بهره گیری از موقعیت این کشور برای مقاصد جاسوسی، اطلاعاتی و خرابکارانه علیه ایران است.

مسلماً گسترش این گونه روابط توسط آذربایجان با رژیم صهیونیستی با اصل حسن هم جواری در تعارض کامل قرار دارد.

در این میان دقت در نوع تجهیزات نظامی که در چارچوب فروش تسلیحاتی اخیر رژیم صهیونیستی به جمهوری آذربایجان قرار است بدان تحویل گردد بخوبی مشخص می کند که امکان استفاده از برخی از آنها بویژه هواپیماهای بدون سرنشین برای انجام اقدامات جاسوسی و تجسس علیه ایران زیاد است.

بدین لحاظ از دیدگاه کارشناسان، اقدام اخیر جمهوری آذربایجان در واقع نشانه دیگری از تحولات غیر دوستانه باکو و نشانه فرو غلتیدن بیشتر آن در دامان صهیونیست ها و غرب می باشد.

اساساً تشدید دامنه و سطح همکاری های اطلاعاتی و امنیتی آذربایجان با آمریکا و رژیم صهیونیستی، آن هم در شرایطی که ایران در شرایط بسیار حساسی به سر می برد، به موازات جنبش های اعتراضی در داخل آذربایجان و سیاست های ضد دینی دولت این کشور موجب افزایش تنش در مناسبات دو کشور همسایه را در دو سال گذشته فراهم کرده است که قطعاً به نفع هیچ یک از دو طرف نیست و تنها به بی ثباتی بیشتر منطقه کمک خواهد کرد.

به نظر می رسد، نگاه واقع بینانه به تحولات، در نظر گرفتن منافع متقابل و دراز مدت، پرهیز از اتهام زنی و سازماندهی گفتگوهای مستقیم با هدف برطرف کردن اختلافات و سوء تفاهمات پیش آمده، و در عین حال تلاش برای گسترش مراودات در ابعاد مختلف عاقلانه ترین و کم هزینه ترین راه برای عبور از شرایط شکننده کنونی خواهد بود. /خ

نویسنده: دکتر سید رضا میرطاهر

پایان پیام.